

Нормативно-правове забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності

*Скиданенко М., студент групи Ю-84
Науковий керівник – Янішевська К. Д.,
ст. викладач кафедри права СумДУ*

Розвиток і вдосконалення ринкових відносин у сучасному суспільстві характеризується динамічністю та дієвістю державного управління. Найважливішою умовою активізації інноваційно-інвестиційної діяльності як чинника сталого економічного зростання є проведення цілеспрямованої державної політики.

Дослідження проблем інвестування економіки завжди знаходилося в центрі уваги. У сучасних умовах економічного розвитку України вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних змін у народному господарстві, зростання якості технологічного процесу та підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях.

Однією з основних умов механізму реалізації пріоритетів інноваційного і інвестиційного розвитку є наявність чіткої законодавчої бази. Усвідомлення великої значимості підтримки інноваційно-інвестиційних процесів в Україні засвідчило прийняття, починаючи з кінця 90-х рр. ХХ ст., низки програмних нормативних документів.

Аналіз діючого законодавчого і нормативно-правового забезпечення переходу економіки України на інноваційно-інвестиційну модель розвитку показав, що ця галузь економіки регулюється більше як 200 нормативно-правовими актами.

Однак чинні закони характеризуються слабким взаємозв'язком, фрагментарністю, а часом і суперечливістю окремих положень. Це є причиною того, що сьогодні ще дуже багато процесів, пов'язаних з переходом до інноваційної моделі розвитку, носять в основному спонтанний і малокерований характер.

За характером інвестиційна діяльність в Україні є одним з найбільш складних у правовому аспекті проявів господарських відносин. Забезпечення цієї діяльності, що включає як національно-правовий, так і міжнародно-правові аспекти.

Інноваційна діяльність як різновид інвестиційної діяльності має свою нормативну основу – інноваційне законодавство – сукупність нормативних актів, що регулюють відносини, які виникають в процесі інноваційної діяльності. Законодавство України в цій сфері базується на Конституції України і складається з із законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09. 2011, «Про наукову і науково-технічну експертизу» та інших законодавчих актів.

Існуючі в Україні перешкоди здійснення інвестиційної діяльності носять системний характер та суттєво заважають збільшенню обсягів інвестування в економіку держави. Враховуючи зазначене та виконання доручення Президента України щодо запровадження в Україні «єдиного інвестиційного вікна» Державним агентством України з інвестицій та розвитку розроблено проект Закону України «Про запровадження системи підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна», який прийнято Верховною Радою України 21.10.2010 за № 2623-VI. Даний закон вступив в дію з 01.01.2012р., він спрямований на вдосконалення правового регулювання та створення сприятливих умов для активізації інвестиційної діяльності в Україні шляхом організації взаємодії регіональних центрів з інвестицій та розвитку і суб'єктів інвестиційної діяльності з метою підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна». Цей Закон покликаний сприяти усуненню перешкод здійснення інвестиційної діяльності та створенню належних умов для залучення інвестицій [1].

Ще одним кроком підтримки інвестування в інновації стала розробка проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2010-2012 роки щодо реалізації Концепції розвитку національної інноваційної системи», який 02.06.2010 внесено на розгляд до Кабінету Міністрів України. Проте, у зв'язку зі зміною керівництва заінтересованих органів вказаний проект було повернуто на повторне погодження.

Проектом плану заходів на 2010-2012 роки щодо реалізації Концепції розвитку національної інноваційної системи передбачалося виконання низки завдань з розвитку вітчизняних інтелектуальних інформаційних технологій, які завдяки своїй універсальності практично не мають обмежень щодо застосування в усіх галузях та сферах діяльності – від проектування нових виробів до моделювання та управління великими виробничими системами.

Вказаний проект є першим етапом імплементації Концепції розвитку національної інноваційної системи.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.2010 № 860 «Питання підготовки та відбору інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка», затверджено Порядок відбору інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка, який визначає загальну процедуру проведення конкурсного відбору та експертної оцінки розроблених суб'єктами господарювання інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка.

Порядком передбачено, що у конкурсному відборі можуть взяти участь інвестиційні проекти, пропозиції щодо реалізації яких, за висновком Міністерства економіки України, відповідають завданням і пріоритетам, визначеним Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, та є економічно ефективними.

Одним з основних критеріїв відбору та експертної оцінки інвестиційних проектів визначено інноваційну спрямованість та високотехнологічний рівень [2].

Також заслуговує на увагу проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки». Метою даної програми є концентрація ресурсів для активізації інвестиційної діяльності, спрямованої на модернізацію економіки та забезпечення сталого економічного розвитку.

Слід зазначити, що на сьогодні існує Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 року, саме цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та їх реалізації в Україні.

Метою закону є забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках [4].

Підсумки інвестиційного та інноваційного розвитку України останніх років засвідчують підвищення ролі цілеспрямованої державної політики, орієнтованої на підтримку цілісності інноваційного процесу - від наукової розробки до інвестування масового виробництва [5, с.102].

Отже, для підвищення інноваційної активності суб'єктів господарювання необхідне створення чіткого, ефективного і стабільного законодавства, яке б забезпечувало адекватне міжнародним нормам правове поле і стимулювало інноваційно-інвестиційну активність вітчизняних і закордонних підприємців, які здійснюють свою діяльність в Україні.

Список використаних джерел

1. Про запровадження системи підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»: Закон України від 21.10.2010 р. // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2623-17>
2. Питання підготовки та відбору інвестиційних проектів, для реалізації яких у реальному секторі економіки надається державна підтримка: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2010 № 860. // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/860-2010-%D0%BF>
3. Про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 р. N 1900-р// Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR101900.html
4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 р. // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/433-15>
5. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навчальний посібник. - К.: Каравела. 2007. С. 424.

